

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра _____ менеджменту _____
(найменування кафедри)

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ І
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

з навчальної дисципліни Вступ до спеціальності _____
(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: _____ «Регіональне управління» _____
(назва освітньої програми)

Спеціальність: _____ 281 «Публічне управління та адміністрування» _____
(найменування спеціальності)

Галузь знань: _____ 28 «Публічне управління та адміністрування» _____
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: _____ бакалавр _____
(назва ступеня вищої освіти)

м. Запоріжжя

Методичні рекомендації до семінарських занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни "Вступ до спеціальності" для здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Регіональне управління» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». укл. П.В.Гудзь. Запоріжжя: НУЗП, 2020. – 538с. (Укр. мов.)

Розробники: Гудзь П.В. д.е.н., проф. кафедри менеджменту

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту

Протокол №_1___ від __27 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри менеджменту

_____ (Пуліна Т.В.)

(підпис)

“ _____ ” _____ 2020 року

Схвалено навчально-методичною комісією ФЕУ, спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Протокол № 22 від 30.09.2020 року

“ _____ ” _____ 2020 року Голова _____ (Корольков В.В.)

(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>28 «Публічне управління та адміністрування»</u> (шифр і назва)	Варіативна	
	Напрямок підготовки _____ (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <u>281 «Публічне управління та адміністрування»</u> Освітня _____ програма <u>«Регіональне управління»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		1-й	1-й
		Лекції	
		28 год.	6 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5,25 самостійної роботи студента – 9,75	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		52 год.	72 год.
		Індивідуальні завдання:	
		26 год.	40 год.
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 35% до 65%

для заочної форми навчання – 7% до 93%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: засвоєння теоретичних знань щодо усвідомлення теоретико-методологічних засад публічного адміністрування, поглибленого розуміння врядування, обґрунтування основних рис держави та з'ясування особливостей публічної адміністрації на державному, регіональному та місцевому рівнях, а також формування базових професійних компетентностей

Завданням вивчення дисципліни є:

- засвоїти основи понять і категорій в галузі публічного адміністрування, теоретичні засади демократичного врядування;
- оволодіти сучасними підходами до визначення результативності та ефективності публічного адміністрування, теоріями моделей в публічному адмініструванні та навичками ідентифікувати

їх в практичній діяльності;

- засвоїти знання про культуру та етику в публічному адмініструванні для вирішення конфліктів при розробці та вживанні антистресових заходів;
- оволодіти сучасними механізмами управління суспільним розвитком при обґрунтуванні тенденцій розвитку суспільно-політичних процесів;
- засвоїти пріоритети інноваційного розвитку країни, розробку напрямів удосконалення процесів у сфері публічного адміністрування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен набути **загальні компетентності**:

ЗК1 Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК2 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК3 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК5 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК6 Здатність працювати в команді

ЗК7 Здатність планувати та управляти часом

ЗК8 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК 10 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК11 Здатність спілкуватися іноземною мовою

ЗК12 Навички міжособистісної взаємодії

ЗК13 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

(фахові, предметні) компетентності:

СК1 Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів

СК2 Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів

СК3 Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки

СК9 Здатність впроваджувати інноваційні технології

СК10 Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування

Очікувані програмні **результати навчання**:

Програмні результати навчання ОП	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.	Поєднання лекцій, практичних занять. Тренінг. Презентації (колективні, індивідуальні). Ділові ігри. Робота в малих групах. Управлінські ситуації. з прийняття рішення. Диспути, дискурси.	- поточний контроль практичні) заняття, тести, практичні завдання); - модульний контроль (самостійне опрацювання тем, усне і письмове опитування, підготовка презентацій, формування і презентування наукових текстів, текстів наукових розвідок, дискусії, ректорська

	Методи – «мозковий штурм», «світове кафе».	контрольна робота, тренінг) - семестровий контроль (залік)
ПРН 2. Застосовувати норми та правила професійного спілкування українською мовою. .	Поєднання лекцій, практичних занять. Тренінг. Презентації (колективні, індивідуальні). Ділові ігри. Робота в малих групах. Управлінські ситуації. з прийняття рішення. Диспути, дискурси. Методи – «мозковий штурм», «світове кафе».	- поточний контроль практичні) заняття, тести, практичні завдання); - модульний контроль (самостійне опрацювання тем, усне і письмове опитування, підготовка презентацій англійською мовою, формування і презентування наукових текстів, текстів наукових розвідок, дискусії, ректорська контрольна робота, тренінг) - семестровий контроль (залік)
ПРН 4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.	Поєднання лекцій, практичних занять. Тренінг. Презентації (колективні, індивідуальні). Ділові ігри. Робота в малих групах. Управлінські ситуації. з прийняття рішення. Диспути, дискурси. Методи – «мозковий штурм», «світове кафе».	- поточний контроль практичні) заняття, тести, практичні завдання); - модульний контроль (самостійне опрацювання тем, усне і письмове опитування, підготовка презентацій, формування і презентування наукових текстів, текстів наукових розвідок, дискусії, ректорська контрольна робота, тренінг) - семестровий контроль (залік)
ПРН 7. Уміти організовувати та брати участь у волонтерських/культурно-освітніх/спортивних проектах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції	Поєднання лекцій, практичних занять. Тренінг. Презентації (колективні, індивідуальні). Ділові ігри. Робота в малих групах. Управлінські ситуації. з прийняття рішення. Диспути, дискурси. Методи – «мозковий штурм», «світове кафе».	- поточний контроль практичні) заняття, тести, практичні завдання); - модульний контроль (самостійне опрацювання тем, усне і письмове опитування, підготовка презентацій, формування і презентування наукових текстів, текстів наукових розвідок, дискусії, ректорська контрольна робота, тренінг) - семестровий контроль (залік)

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-історичні засади публічного врядування

Тема 1. Теоретичні аспекти публічного адміністрування

Публічне адміністрування та державне управління. Етимологія публічного адміністрування. Світовий досвід публічного адміністрування. Особливості публічного адміністрування в Україні.

Функції публічного адміністрування. Методи публічної влади та публічного адміністрування. Спеціальні механізми адміністрування соціально-економічних процесів.

Закони, закономірності та принципи публічної влади та врядування. Загальнодержавний механізм публічного адміністрування. Регіональні механізми публічного адміністрування та їх узгодженість.

Тема 2. Ефективність та результативність демократичного врядування

Поняття ефект, ефективність, результативність, функціональність. Ефективність державного управління та місцевого самоврядування. Комплексний та системний характер визначення ефективності публічного адміністрування.

Економічна ефективність. Соціальна ефективність. Інноваційно-інвестиційна ефективність. Ефективність проекту. Критерії відбору підходу до визначення ефективності у публічному адмініструванні.

Демократія, авторитаризм та тоталітаризм. Наявні інструменти демократичного врядування. Технологія вибору інструменту демократичного врядування. Місце теорії менеджменту у публічному адмініструванні. Роль мотивації публічних службовців для підвищення ефективності демократичного врядування.

Тема 3. Методологічні засади досліджень в галузі публічної адміністрації

Місце публічного адміністрування у науковому пізнанні. Наукові та ненаукові методи публічного адміністрування. Логіко-теоретичний підхід до публічного адміністрування та врядування. Реконструкція суспільно-політичних процесів. Вивчення адміністративно-управлінських процесів.

Специфіка наукового пізнання у публічному адмініструванні. Методологія дослідження наявних суспільних процесів. Аналіз і синтез у публічному адмініструванні. Системний підхід до дослідження публічних процесів. Математичні методи у публічному адмініструванні.

Планування та прогнозування суспільно-політичних процесів в державі. Критерії відбору методів дослідження соціальної складової публічного адміністрування. Стратегічний підхід у адміністративній роботі публічного службовця.

Тема 4. Моделі в галузі публічного адміністрування

Моделі публічного адміністрування. Концепція старого врядування. Концепція нового врядування. Концепція належного врядування. Сучасні тенденції у публічному адмініструванні. Імплементація діючих моделей врядування в українську практику.

Поняття цілісності. Аналіз поточного стану публічного управління. Синтез цілісної моделі публічного адміністрування. Апробація та корекція моделі.

Тема 5. Культура і етика публічного адміністрування

Етика та естетика. Етичні принципи у публічному адмініструванні. Архетипний підхід до визначення етичних норм поведінки публічного службовця.

Норма поведінки та мораль. Етичний кодекс публічного службовця. Засоби виховання публічних службовців. Роль населення у вихованні публічних службовців. Притягнення до відповідальності за порушення етичного кодексу публічного службовця.

Поняття іміджу. Стиль публічного службовця. Інтер'єр кабінету публічного службовця. Стиль мовлення та комунікативні здібності публічного службовця. Формування позитивного іміджу та його вплив на ефективність роботи публічного службовця.

Права та обов'язки публічного службовця. Професійні та особисті якості публічного службовця. Дипломатичний етикет.

Тема 6. Конфлікти та стреси в публічному адмініструванні

Конфліктологія в системі соціальних наук. Історична традиція в дослідженні проблем конфлікту. Поняття "конфлікту": різноманітність інтерпретацій, специфічні риси. Предмет і об'єкт конфлікту. Проблема меж конфлікту; його соціальні функції.

Головні рушійні сили конфлікту. Механізм розгортання та підстави політичного конфлікту. Проблема політичної напруженості в суспільстві. Роль влади в управлінні політичними конфліктами. Конфлікт і консенсус як способи їх розв'язання.

Економічний конфлікт як зіткнення інтересів потреб. Ідеологічна конфронтація як ціннісний конфлікт. Конфлікти духовної сфери як ціннісна проблема.

Мораль та виховання як профілактика високого рівня конфліктності. Роль освітньо-виховних закладів та інституту сім'ї у регулюванні конфліктів інтересів.

Роль наявних конфліктологічних знань у професійному призначенні публічного службовця. Фактори, які викликають стрес. Профілактика стресових ситуацій.

Змістовий модуль 2. Сучасні механізми управління суспільним розвитком

Тема 7. Теоретико-методичні засади управління суспільним розвитком

Інститути влади та громадянського суспільства: їх взаємодія. Роль територіальної громади у публічному управлінні. Недержавні інституції публічного адміністрування. Ефективне недержавне управління суспільно-політичними процесами. Засоби масової інформації.

Глобалізаційні тенденції суспільного розвитку. Геополітичний вектор сьогодення України. Сепаратистські тенденції та їх вплив на державну цілісність. Міжетнічна ворожнеча. Інструменти досягнення консолідації суспільства.

Інноваційний потенціал суспільного розвитку. Методи визначення інноваційного потенціалу. Індивід та суспільство у розвитку інноваційного потенціалу. Суспільство як джерело консолідованих інновацій.

Тема 8. Теорія держави та суспільство

Держава, основні ознаки держави. Незалежність та суверенітет. Конституційний процес. Система влади в Україні.

Громадянське суспільство та його становлення. Координація активності громадянського суспільства в Україні. Самоорганізація населення та вплив держави на цей процес.

Соціологія як наука про суспільство. Стратифікація українського суспільства. Структура суспільства. Оптимізація соціальних страт.

Тема 9. Суспільно-політичні процеси: зміст та тенденції розвитку

Стабільність та розвиток суспільства. Політичні інститути. Політичні процеси у незалежній державі.

Законодавча основа діяльності політичних партій. Плюралізм як принцип демократії. Становлення багатопартійності в Україні. Статус народного депутата України. Політичні партії в Україні. Провладні та опозиційні партії.

Динаміка політичних процесів. Принцип публічності та прозорості. Криміналізація та відродження авторитаризму. Боротьба з корупцією. Люстрація влади.

Тема 10. Інноваційний розвиток України

Законодавче регулювання інноваційного розвитку. Інноваційна стратегія України. Інновації у публічному адмініструванні. Інноваційний потенціал.

Кадрове забезпечення. Система освіти в Україні. Закон України "Про державну службу". Кадрова політика у публічному адмініструванні. Публічні службовці та посадові особи. Система освіти публічних службовців.

Інформаційне суспільство. Державна політика інформатизації суспільства. Електронне врядування. Електронні суди. Доступ до публічної інформації.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	денна форма	Заочна форма

	усь ого	у тому числі					усь го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретико-історичні засади публічного врядування												
Лекція 1. Теоретичні аспекти публічного адміністрування	5	4	-	-	-	1	9	4	-	-	1	4
Лекція 2. Ефективність та результативність демократичного врядування	3	2	-	-	-	1	5	-	-	-	1	4
Лекція 3. Методологічні засади досліджень в галузі публічної адміністрації	3	2	-	-	-	1	5	-	-	-	1	4
Лекція 4. Моделі в галузі публічного адміністрування	3	2	-	-	-	1	7	2	-	-	1	4
Лекція 5. Культура і етика публічного адміністрування	3	2	-	-	-	1	5	-	-	-	1	4
Лекція 6. Конфлікти та стреси в публічному адмініструванні	3	2	-	-	-	1	5	-	-	-	1	4
Практика 1. Особливості розвитку публічного адміністрування в Україні	8	-	2	-	2	4	7	-	2	-	2	3
Практика 2. Методологічні засади досліджень в галузі публічної адміністрації	14	-	2	-	4	8	7	-	-	-	4	3
Практика 3. Моделі в галузі публічного адміністрування	12	-	2	-	4	6	7	-	-	-	4	3
Практика 4. Формування та реалізація ефективної кадрової політики у публічному адмініструванні	10	-	2	-	4	4	7	-	-	-	4	3
Разом за змістовим модулем 1	64	14	8	-	14	28	64	6	2	-	20	36

Модуль 2

Змістовий модуль 2. Сучасні механізми управління суспільним розвитком												
Лекція 7. Теоретико-методичні засади управління суспільним розвитком	7	6	-	-	-	1	10	-	-	-	2	8
Лекція 8. Теорія держави та суспільство	3	2	-	-	-	1	5	-	-	-	1	4

Лекція 9. Суспільно-політичні процеси: зміст та тенденції розвитку	5	4	-	-	-	1	5	-	-	-	1	4
Лекція 10. Інноваційний розвиток України	3	2	-	-	-	1	5	-	-	-	1	4
Практика 5. Громадське суспільство як запорука ефективного врядування	12	-	2	-	4	6	10	-	-	-	6	4
Практика 6. Досвід управління суспільним розвитком	14	-	2	-	4	8	10	-	-	-	4	6
Практика 7. Інноваційний розвиток України	12	-	2	-	4	6	11	-	-	-	5	6
Разом за змістовим модулем 2	56	14	6	-	12	24	56	-	-	-	20	36
Усього годин	120	28	14	-	26	52	120	6	2	-	40	72

5. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 5.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються у відповідний журнал. Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в процесі накопичення підсумкових балів з даної навчальної дисципліни.

Таблиця 5.1

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Теоретико-історичні засади публічного врядування			
Тема 1. Теоретичні аспекти публічного адміністрування	Тема семінарського заняття "Особливості розвитку публічного адміністрування в Україні": 1. Поняття публічного адміністрування, як одного з видів суспільно-корисної діяльності і як публічно-правового інституту	1	Основна: [1; 3, 4, 6 – 8]. Додаткова: [10; 14; 17; 18; 21]
1	2	3	4

	2. Поняття і зміст принципів публічного адміністрування. 3. Завдання та функції публічного адміністрування: поняття, види, характеристики. 4. Адаптація публічного адміністрування до стандартів Європейського Союзу		
<i>Тема 3.</i> Методологічні засади досліджень в галузі публічної адміністрації	<i>Тема семінарського заняття "Методологічні засади досліджень в галузі публічної адміністрації":</i> 1. Специфіка наукового знання в соціальній та адміністративно-управлінській галузях. 2. Особливості наукового дослідження в публічному адмініструванні. 3. Логіко-теоретична реконструкція соціально-політичних та адміністративно-управлінських об'єктів. 4. Соціологічне дослідження у галузі публічного адміністрування	1	Основна: [1 – 4; 6; 8]. Додаткова: [9 – 14]
<i>Тема 4.</i> Моделі в галузі публічного адміністрування	<i>Тема семінарського заняття "Моделі в галузі публічного адміністрування":</i> 1. Моделі управління суспільством. 2. "Old government" та його особливості 3. "New government" та його особливості. 4. Нове, належне врядування ("Good governance") та його особливості. 5. Вибір оптимальної моделі для публічного адміністрування в Україні	1	Основна: [1; 3; 4; 6 – 8]. Додаткова: [9; 13 – 15]
<i>Тема 6.</i> Конфлікти та стреси в публічному адмініструванні	<i>Тема семінарського заняття "Формування та реалізація ефективної кадрової політики у публічному адмініструванні":</i> 1. Проблеми формування та реалізації кадрової політики в публічних адміністраціях регіону та їх причини	1	Основна: [1 – 5; 7]. Додаткова: [9; 14; 16]

Закінчення табл. 5.1

1	2	3	4
	Конфлікти та стреси, які виникають. 2. Конфліктність суспільних мас та роль публічного адміністрування у регулюванні конфліктів		
Змістовий модуль 2. Сучасні механізми управління суспільним розвитком			
<i>Тема 8.</i> Теорія держави та суспільство	<i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Громадське суспільство як запорука ефективного врядування":</i> 1. Теорія держави – історичний нарис. 2. Громадське суспільство – міф чи реальність. 3. Особливості стратифікації українського суспільства	2	Основна: [1 – 8]. Додаткова: [9; 10 – 13]
<i>Тема 9.</i> Суспільно-політичні процеси: зміст та тенденції розвитку	<i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Досвід управління суспільним розвитком":</i> 1. Вплив політичних партій на стан державного управління. 2. Закордонний досвід управління суспільним розвитком	1	Основна: [1; 3 – 8]. Додаткова: [9 – 11; 14; 19 – 22]
<i>Тема 10.</i> Інноваційний розвиток України	<i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Інноваційний розвиток України":</i> 1. Інноваційний розвиток як запорука стабільного зростання. 2. Проблеми кадрового забезпечення інноваційного розвитку	1	Основна: [1 – 8]. Додаткова: [9 – 11; 14; 19 – 22]
Усього годин		8	

У процесі проведення семінарського заняття організується дискусія навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів та доповіді, а також проблемні питання, відповідь на які має бути знайдена у ході обговорення та дискусії.

При проведенні семінарського заняття чітко встановлюється час на виконання кожного виду робіт протягом заняття. Активна участь студентів протягом семінарського заняття передбачає відповідне оцінювання.

6. Теми практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Воно включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль I. Теоретико-історичні засади публічного врядування	Завдання 1. Визначення поняття публічне адміністрування на основі побудови логіко-структурної схеми публічних інституцій в Україні	1	Основна: [1; 3; 4; 6 – 8]. Додаткова: [10; 14; 17; 18; 21]
	Завдання 2. Визначення ефективності та результативності демократичного врядування на прикладі Запорізької області. Порівняння з іншими регіонами Завдання 3. Процеси централізації і децентралізації та демократичний вибір України	2	Основна: [1; 3; 4; 6 – 8]. Додаткова: [13 – 16]
	Завдання 4. Аналіз застосування інструментарію адміністративної культури та адміністративної (службової) етики	2	Основна: [1 – 6; 8]. Додаткова: [15]

Закінчення табл. 6.1

1	2	3	4
---	---	---	---

	Колоквіум за змістовим модулем 1 "Теоретико-історичні засади публічного врядування"	1	Основна: [1 – 8]. Додаткова: [9 – 22]
Змістовий модуль 2. Сучасні механізми управління суспільним розвитком	Завдання 5. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи для України	2	Основна: [1 – 8]. Додаткова: [9 – 14; 22]
	Завдання 6. Дебати на тему "Європейський вибір України сприятиме розвитку місцевого самоврядування в Україні"	1	Основна: [1; 3 – 8]. Додаткова: [9 – 11; 14; 19 – 22]
	Колоквіум за змістовим модулем 2 "Сучасні механізми управління суспільним розвитком"	1	Основна: [1 – 8]. Додаткова: [9 – 14; 16; 18 – 22]
Разом годин за змістовими модулями		10	

6.1. Приклади типових практичних завдань за темами

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості розвитку публічного адміністрування в Україні	4
2	Методологічні засади досліджень в галузі публічної адміністрації	4
3	Моделі в галузі публічного адміністрування	4
4	Формування та реалізація ефективної кадрової політики у публічному адмініструванні	4
5	Громадянське суспільство як запорука ефективного врядування	4
6	Досвід управління суспільним розвитком	4
7	Інноваційний розвиток України	4
...	Всього	28

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	-

Змістовий модуль 1. Теоретико-історичні засади публічного врядування

Тема 5. Культура і етика публічного адміністрування

Рівень 1. Ви займаєте посаду головного спеціаліста інформацій-но-аналітичного відділу обласної державної адміністрації.

Вам необхідно запропонувати вищому керівництву інструменти публічного адміністрування, які дозволять забезпечити збалансований розвиток Харківського регіону. Відповідь обґрунтуйте.

Рівень 2. Досить часто виникає ситуація, коли державний службовець має приватний інтерес, тобто переваги для нього або його родини, близьких родичів, друзів чи осіб та організацій, з якими він має або мав спільні ділові чи політичні інтереси, що, у свою чергу, впливає або може впливати на неупереджене та об'єктивне виконання службових обов'язків, тим самим спричиняючи конфліктну ситуацію на робочому місці.

Як протидіяти такому конфлікту інтересів?

Як на законодавчому рівні закріплені обмеження для публічних службовців?

Рівень 3. Сучасний етап історичного розвитку називають періодом складних політичних, соціальних та економічних процесів. Зміни, які відбуваються несподівано зачіпають управління не тільки в області навколишнього середовища, техніки та економіки, але і в області соціального та політичного розвитку. У таких обставинах виняткового значення набуває умілий та своєчасний облік вищим ешелонам управляючих цих змін та прийняття відповідних заходів.

Яке з приведених нижче заходів доцільно, на Вашу думку, здійснити управляючому, щоб оптимально відреагувати на несподівані зміни ситуації? Відповідь обґрунтуйте.

А. Перш за все оцінити характер змін, потім привести у відповідність з ним цілі та діяльність самої організації, також методи управління нею.

Б. У випадку змін завжди приймаються поспішні, невідповідні рішення, витрачаються даремні, зайві зусилля. Від цього організація працює нерівномірно. Тому необхідно терміново виявити усі негативні ситуації, усунути їх та постаратися підтримувати у діяльності організації необхідну стабільність.

В. Зміни, які виникають у довколишній обстановці, відбиваються на навиках, які потрібні від співробітників організації. Тому необхідно докладати зусилля до того, щоб вони могли пристосуватися до будь-яких змін.

Змістовий модуль 2.

Сучасні механізми управління суспільним розвитком

Тема 8. Суспільно-політичні процеси: зміст та тенденції розвитку

Рівень 1. Пріоритетним завданням державного управління є підвищення здатності державного апарату забезпечувати належну якість

управління як на рівні політичного врядування, так і на рівні професійного адміністрування, підвищувати його ефективність та результативність не лише з погляду управлінців, але й

громадян. Характеристики такого управлінського процесу виражаються нині через концепцію "доброго (демократичного) врядування"

Що являє собою добре (демократичне) врядування? Охарактеризуйте кожну з його складових.

Рівень 2. Ви працюєте головним спеціалістом інформаційно-аналітичного відділу обласної державної адміністрації. Вам необхідно запропонувати вищому керівництву інструменти публічного адміністрування, які дозволять забезпечити збалансований розвиток Харківського регіону. Відповідь обґрунтуйте.

Рівень 3. Ви працюєте фахівцем у Харківському регіональному комітеті з економічних реформ. На черговому засіданні робочої групи "Регіональний економічний розвиток", постало питання про необхідність розробки Програми територіального розвитку Харківського регіону та забезпечення його збалансованого функціонування на 2013-2014 роки. Вам необхідно запропонувати модель взаємодії між суб'єктами управління стратегічним територіальним розвитком. Обґрунтуйте відповідь.

7. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані необхідні завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 69 % (124 години) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (180 годин). У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість

власної професійної підготовки. СРС включає: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни; підготовку до практичних, семінарських занять; підготовку до виступу на семінарських заняттях; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; написання есе за заданою проблематикою; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за означеною проблематикою дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; підготовку до модульного контролю (колоквіуму); систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрового екзамену.

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання соціально-економічних процесів в країні, статистичними матеріалами та даними опитань громадськості.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані магістрам для засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни, наведені в табл. 7.1.

Таблиця 7.1

**Завдання для самостійної роботи студентів
та форми її контролю**

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Теоретико-історичні засади публічного врядування				
<i>Тема 1.</i> Теоретичні аспекти публічного адміністрування	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Особливості розвитку публічного	12	Виконання домашніх завдань	Основна: [1; 3; 4; 6 – 8]. Додаткова: [10; 14; 17; 18; 21]

Продовження табл. 7.1

1	2	3	4	5
	адміністрування в Україні", підготовка до практичного заняття "Визначення поняття публічне адміністрування на основі побудови логіко-структурної схеми публічних інституцій в Україні"			
<i>Тема 2.</i> Ефективність та результативність демократичного врядування	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття "Визначення ефективності та результативності демократичного врядування на прикладі Запорізької області. Порівняння	12	Виконання домашніх завдань. Презентація результатів. Письмова контрольна робота за темами	Основна: [1; 3; 4; 6 – 8] Додаткова: [13 – 16]

	з іншими регіонами". Підготовка доповіді з теми на означену тематику		1 і 2	
<i>Тема 3.</i> Методологічні засади досліджень в галузі публічної адміністрації	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття "Процеси централізації і децентралізації та демократичний вибір України". Написання есе на тему "Метод врядування як сукупність прийомів, засобів управління"; "Функції та методи врядування". Підготовка до семінарського заняття, підготовка доповіді з означеної тематики: "Логіко-теоретична реконструкція соціально-політичних та адміністративно-управлінських об'єктів"	6	Перевірка есе	Основна: [1 – 4; 6; 8]. Додаткова: [9 – 14]

Продовження табл. 7.1

1	2	3	4	5
<i>Тема 4.</i> Моделі в галузі публічного адміністрування	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до семінарського заняття	6	Презентація результатів	Основна: [1; 3; 4; 6 – 8]. Додаткова: [9; 13 – 15]
<i>Тема 5.</i> Культура і етика публічного адміністрування	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	6	Виконання домашніх завдань	Основна: [1 – 6; 8]. Додаткова: [15]
<i>Тема 6.</i> Конфлікти та стреси в публічному	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка доповіді. Підготов-		Виконання домашніх завдань, підготовка	Основна: [1 – 5; 7]. Додаткова: [9; 14; 16]

адмініструванні	ка до <i>семінарського за- няття</i> з теми "Форму- вання та реалізація ефективної кадрової політики у публічному адмініструванні"	12	доповіді	
Усього за змістовим модулем 1		54		
Змістовий модуль 2. Сучасні механізми управління суспільним розвитком				
<i>Тема 7.</i> Сучасні механізми управління суспільним розвитком	Пошук, підбір та огляд літе- ратурних джерел за зада- ною тематикою, підготовка до практичного заняття, підготовка до опитування; написання есе на тему "Сучасна управлінська еліта в Україні: якісні характеристики, шляхи та методи підготовки"	20	Перевірка есе. Експрес- опитування	Основна: [1 – 8]. Додаткова: [9 – 14; 22]
<i>Тема 8.</i> Теорія держави та суспільство	Вивчення лекційного мате- ріалу, підготовка до семінар- ського заняття. Підготовка доповіді на означені тематика: Громадянське самоусвідомлення	6	Презентація результатів. Оприлюднен- ня доповіді	Основна: [1 – 8]. Додаткова: [9 – 13]

Закінчення табл. 7.1

1	2	3	4	5
	Роль публічного адміністрування Основні риси держави. Централізація і де центра- лізація у врядуванні			
<i>Тема 9.</i> Суспільно- політичні процеси: зміст та тенденції	Пошук, підбір та огляд літе- ратурних джерел за зада- ною тематикою, підготовка до практичного заняття	16	Виконання домашніх завдань	Основна: [1; 3 – 8]. Додаткова: [9 – 11; 14; 19 – 22]

розвитку				
<i>Тема 10.</i> Інноваційний розвиток України	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. <i>Самостійне опрацювання лекційного матеріалу:</i> - Інновації в публічній адміністрації. - Реформи врядування. - Стандартизація освіти публічних службовців в Україні	18	Виконання домашніх завдань	Основна: [1 – 8]. Додаткова: [9 – 11; 14; 19 – 22]
Усього за змістовим модулем 2		46		
<i>Підготовка до заліку</i>		10		Основна: [1 – 8]. Додаткова: [9 – 15; 17; 19 – 22]
Усього за модулем		96		

7.1. Питання для самостійного опрацювання

Змістовий модуль 1. Теоретико-історичні засади публічного врядування

Тема 1. Теоретичні аспекти публічного адміністрування

- Історія виникнення та становлення публічного адміністрування як державної управлінської функції.
- Виникнення та розвиток публічного адміністрування як науки.
- Мета та завдання публічного адміністрування як навчальної дисципліни.
- Поняття врядування, його етимологія та поширення.
- Принципи та функції публічного врядування.
- Вудро Вільсон та його вклад у розвиток публічного адміністрування.
- Визначте різницю між політичними та адміністративними процесами у публічному врядуванні.
- Охарактеризуйте публічне адміністрування як атрибут державно-владного механізму.
- Перспективи розвитку публічного адміністрування в Україні та

світі.

10. Модернізація державного управління в умовах реформування

Література: основна [1; 3; 4; 6 – 8]; додаткова [10; 14; 17; 18; 21].

Тема 2. Ефективність та результативність демократичного врядування

1. Виникнення та становлення демократії у світі.
2. Демократія та цивілізація: точки дотику.
3. Демократія як система організації влади у державі.
4. Тоталітарний режим: уроки історії.
5. Особливі риси бюрократизму в публічному адмініструванні.
6. Якість державного управління: критерії та шляхи підвищення.
7. Ефективність врядування як індикатор якості державного управління.
8. Показники ефективності публічного адміністрування в Україні.
9. Система комплексної оцінки ефективності демократичного врядування.
10. Мотивація діяльності публічної адміністрації як фактор ефективності управління.

Література: основна [1; 3; 4; 6 – 8]; додаткова [13 – 16].

Тема 3. Методологічні засади досліджень в галузі публічної адміністрації

1. Методологія наукових досліджень у публічному адмініструванні.
2. Теорія та практика публічного адміністрування.
3. Специфіка наукового інструментарію у публічному адмініструванні.
4. Методологія дослідження публічних процесів.
5. Методи дослідження публічних процесів.
6. Механізм вибору методів дослідження залежно від характеристик об'єкта дослідження.
7. Експертне оцінювання у публічному адмініструванні.
8. Соціологічне опитування як інструмент дослідження публічного адміністрування.
9. Математичні методи у публічному адмініструванні: сучасний стан та перспективи розвитку.
10. Сучасні тенденції наукового пізнання та можливість їх застосування у публічному адмініструванні..

Література: основна [1 – 4; 6; 8]; додаткова [9 – 14].

Тема 4. Моделі в галузі публічного адміністрування

1. Поняття децентралізації: сутність, цілі, особливості.
2. Поняття централізації: сутність, цілі, особливості.
3. Поняття деконцентрації: сутність, цілі, особливості.
4. Субсидіарність як фундаментальний принцип публічного адміністрування.
5. Європейський Союз та його вклад у розвиток процесів децентралізації.
6. Державне управління та місцеве самоврядування в Україні.
7. Законодавча база, яка регламентує процеси децентралізації та централізації в Україні.

8. Поняття місцевого самоврядування та особливості його становлення.
9. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування та ефективність реалізованих ними функцій.
10. Територіальна громада: міф чи реальність?
11. Модель публічного адміністрування в Англії.
12. Модель публічного адміністрування у Франції.
13. Модель публічного адміністрування у Німеччині.
14. Модель публічного адміністрування у Польщі.
15. Модель публічного адміністрування у США.
16. Модель публічного адміністрування в Україні. Література: основна [1; 3; 4; 6 – 8]; додаткова [9; 13 – 15].

Тема 5. Культура і етика публічного адміністрування

1. Законодавство України про державну службу: аналітичний опис.
2. Реформування державної служби у публічну службу.
3. Посада публічного службовця як первинна структурна одиниця державного органу, її сутність і соціально-управлінська роль.
4. Професійно-кваліфікаційні характеристики публічних службовців.
5. Соціальні позиції та ролі працівників публічної служби.
6. Роль та місце еліти в державному управлінні.
7. Етичний кодекс публічного службовця.
8. "Можна все, що не заборонено законом" – "можна тільки те, що дозволено законом" – публічний службовець на зламі двох поведінкових кодексів.
9. Антикорупційне законодавство України: тест на життєздатність.
10. Правила професійного етикету публічного службовця (загальний та дипломатичний етикет).

Література: основна [1 – 6; 8]; додаткова [15].

Тема 6. Конфлікти та стреси в публічному адмініструванні

1. Методи конфліктологічної науки: загальні та спеціальні.
 2. Внесок психологічних концепцій в теорію конфліктології.
 3. Модель інноваційного конфлікту (за Смелзером).
 4. Типологія соціальних конфліктів за різними критеріями.
 5. Масштаби конфліктів. Поняття "легітимного поля" у конфлікті.
 6. Об'єктивні та суб'єктивні чинники конфліктів.
 7. Особливості та різновиди релігійних конфліктів.
 8. Міжнаціональний конфлікт як соціокультурна і політична проблема.
 9. Конфлікти в організації: трудовий, адміністративний, професійний.
 10. Специфіка сімейно-побутових конфліктів.
 11. Сутність політичного конфлікту, його різновиди.
 12. Соціально-політична криза: причини та особливості протікання.
- Література: основна [1 – 5; 7]; додаткова [9; 14; 16].

Змістовий модуль 2. Сучасні механізми управління суспільним розвитком

Тема 7. Теоретико-методичні засади управління суспільним розвитком

1. Шляхи формування публічного адміністрування в Україні.

2. Основна напрями формування законодавства про публічне адміністрування в Україні.
 3. Основні етапи впровадження адміністративної реформи в Україні
 4. Громадянське суспільство: етимологія та розвиток.
 5. Досвід країн світу у розбудові громадянського суспільства.
 6. Формування громадянського суспільства в Україні.
 7. Недержавні організації як елемент публічного адміністрування.
 8. Профспілковий рух як важлива складова демократичного врядування.
 9. Засоби масової інформації та їх роль у публічному адмініструванні.
 10. Сформулюйте основні критерії прийняття оптимальних управлінських рішень з огляду на політичний розвиток сучасної України.
- Література: основна [1 – 8]; додаткова [9 – 14; 22].

Тема 8. Теорія держави та суспільство

1. Історичний нарис державотворення в Україні.
2. Етапи становлення держави в Україні.
3. Конституція Пилипа Орлика та її оцінка міжнародною спільнотою.
4. Конституційний процес в Україні у 1990 – 2014 роках.
5. Державний устрій України: основні характеристики.
6. Процес становлення незалежності України.
7. Самоорганізація суспільства та ризики для держави.
8. Сепаратистські тенденції: світовий досвід розв'язання складної проблеми.
9. Переваги та недоліки соціальної стратифікації суспільства.
10. Бідність та її вплив на розвиток гармонійного розвитку суспільства.

Література: основна [1 – 8]; додаткова [9 – 13].

Тема 9. Суспільно-політичні процеси: зміст та тенденції розвитку

1. Становлення багатопартійної системи в Україні.
2. Національний Рух України та його роль у національній ідентифікації українців.
3. Крайні ліві (комуністичні) та праві (націонал-радикальні) рухи незалежної України.
4. Лобізм у політичних процесах в Україні.
5. Мовне питання в Україні та можливі шляхи його вирішення.
6. Протестний рух в Україні як прояв національних архетипів.
7. Самоідентифікація українців у світовому просторі.
8. Цивілізаційна компонента становлення української нації.
9. Геополітичний вибір України
10. Україна у наступні 20 років – перспективи розвитку.

Література: основна [1; 3 – 8]; додаткова [9 – 11; 14; 19 – 22].

Тема 10. Інноваційний розвиток України

1. Науково-технічний прогрес та науково-технічна революція.
2. Стратегія інноваційного розвитку України.
3. Соціально-економічний розвиток держави.
4. Інновації та інвестиційна привабливість України.
5. Інновації у публічному адмініструванні.
6. Використання систем якості у публічному адмініструванні.
7. Система підвищення кваліфікації публічних службовців.
8. Проблема якості освіти публічних службовців в Україні.

9. Особливості Закону України "Про доступ до публічної інформації".
 10. Стан розвитку електронного врядування в Україні.
- Література: основна [1 – 8]; додаткова [9 – 11; 14; 19 – 22].

8. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль, тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є: а) за засвоєнням теоретичного матеріалу: консультації: індивідуальні (запитання – відповідь), групові (розгляд типових прикладів – ситуацій); б) за засвоєнням практичного матеріалу: консультації індивідуальні та групові; в) для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу: індивідуальне здавання виконаних робіт.

9. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, метод проектної роботи, комп'ютерні симуляції, метод Дельфі, метод сценаріїв, банки візуального супроводу (табл. 9.1 і 9.2).

Таблиця 9.1

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
Тема 1. Теоретичні аспекти публічного адміністрування	Семінар-дискусія з питання "Логіко-структурна схема публічних інституцій в Україні"
Тема 2. Ефективність та результативність демократичного врядування	Мозкова атака: Інструменти публічного адміністрування Лекція проблемного характеру з питання "Процеси централізації і децентралізації та демократичний вибір України"
Тема 3. Методологічні засади досліджень в галузі публічної адміністрації	Лекція проблемного характеру з питання "Логіко-теоретична реконструкція соціально-політичних та адміністративно-управлінських об'єктів"

Закінчення табл. 9.1

1	2
Тема 4. Моделі в галузі публічного адміністрування	Семінар-дискусія з питання "Державна служба та децентралізована публічна служба – спільне та відмінне (побудова логічної схеми взаємозв'язку

	державної служби та децентралізованої публічної служби) "
Тема 5. Культура і етика публічного адміністрування	Робота в малих групах на тему: 1. Компетентність як основа професіоналізму посадової особи публічної служби. 2. Поняття і сутність компетентності. 3. Основні елементи компетентності: знання, досвід, загальна й управлінська культура, особисті якості працівника
Тема 6. Конфлікти та стреси в публічному адмініструванні	Лекція проблемного характеру з питань: 1. Проблеми формування та реалізації кадрової політики в публічних адміністраціях регіону та їх причини. Конфлікти та стреси, які виникають. 2. Конфліктність суспільних мас та роль публічного адміністрування у регулюванні конфліктів
Тема 7. Сучасні механізми управління суспільним розвитком	Міні лекція з питання "Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи для України" Рольова гра: "Влада – партія – громадська організація: секрет взаємодії" 1. Міні проекти: Створення міні-проектів на суспільно значиму тематику від громадської організації та політичної партії за запропонованим шаблоном та захист перед представниками державного управління 2. Оцінка, відбір, обґрунтування відбору проектів для фінансування владою
Тема 8. Теорія держави та суспільство	Міні-лекція з питання "Громадянське само усвідомлення. Роль публічного адміністрування"
Тема 9. Суспільно-політичні процеси: зміст та тенденції розвитку	Лекція проблемного характеру з питання – "Дебати на тему "Європейський вибір України сприятиме розвитку місцевого самоврядування в Україні" Ситуаційна гра: Віддзеркалення суспільних проблем через призму публічного службовця
Тема 10. Інноваційний розвиток України	Лекція проблемного характеру з питання "Постінформаційне суспільство, чи є воно в Україні?"

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності приймати самостійні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного

навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Вони проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх слухачів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію. Тоді інформація надається по черзі кількома окремими сегментами, між якими застосовуються інші форми й методи навчання.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути

к індивідуальними, наприклад виступ одного студента, так і колективними, тобто виступи двох та більше студентів.

Метод Дельфі використовується з метою досягнення консенсусу в експертних оцінках і передбачає надання можливості висловити свої думки групі експертів, що працюють індивідуально в різних місцях. При виборі управлінського рішення за цим методом академічну групу розділяють, наприклад, на п'ять малих груп. Чотири групи є робочими, вони розробляють і приймають управлінське рішення, а п'ята група є експертною. Аналіз та варіанти управлінських рішень з приводу ефективного керування робочих груп усереднюються цією групою. Експертна група може бути поділена за спеціалізаціями.

Метод сценаріїв полягає в розробці ймовірних моделей поведінки та розвитку конкретних явищ у перспективі.

**Використання методик активізації
процесу навчання**

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
1	2	3
Тема 1. Теоретичні аспекти публічного адміністрування	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Особливості розвитку публічного адміністрування в Україні" <i>Завдання 1.</i> Визначення поняття публічне адміністрування на основі побудови логіко-структурної схеми публічних інституцій в Україні	Семінари-дискусії, презентації, метод сценаріїв

Закінчення табл. 9.2

1	2	3
Тема 2. Ефективність та результативність демократичного врядування	<i>Завдання 2.</i> Визначення ефективності та результативності демократичного врядування на прикладі Запорізької області. Порівняння з іншими регіонами	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі
	<i>Завдання 3.</i> Процеси централізації і децентралізації та демократичний вибір України	
Тема 3. Методологічні засади досліджень в галузі публічної адміністрації	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Методологічні засади досліджень в галузі публічної адміністрації"	Семінари-дискусії, презентації
Тема 4. Моделі в галузі публічного адміністрування	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Моделі в галузі публічного адміністрування"	Робота в малих групах, мозкові атаки
Тема 5. Культура і етика публічного адміністрування	<i>Завдання 4.</i> Аналіз застосування інструментарію адміністративної культури та адміністративної (службової) етики	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод сценаріїв, презентації
Тема 6. Конфлікти та стреси в публічному адмініструванні	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Формування та реалізація ефективної кадрової політики у публічному адмініструванні"	Семінари-дискусії, презентації

Тема 7. Сучасні механізми управління суспільним розвитком	Завдання 5. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи для України	Робота в малих групах, мозкові атаки, презентації
Тема 8. Теорія держави та суспільство	Семінарське заняття. Тема: "Громадське суспільство як запорука ефективного врядування"	Семінари-дискусії, презентації
Тема 9. Суспільно-політичні процеси: зміст та тенденції розвитку	Семінарське заняття. Тема: "Досвід управління суспільним розвитком" Завдання 6. Дебати на тему "Європейський вибір України сприятиме розвитку місцевого самоврядування в Україні"	Семінари-дискусії, робота в малих групах, мозкові атаки, презентації
Тема 10. Інноваційний розвиток України	Семінарське заняття. Тема: "Інноваційний розвиток України"	Семінари-дискусії, презентації

10. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 2.1) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а

також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу. *Поточний контроль* з даної навчальної дисципліни проводиться

в таких формах:

активна робота на лекційних заняттях; активна участь у виконанні практичних завдань;

активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;

захист індивідуального та комплексного розрахункового завдання; перевірка есе за заданою тематикою; проведення поточного тестування; проведення письмової контрольної роботи; експрес-опитування; проведення диктанту за лекційним матеріалом.

Модульний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі колоквіуму. **Колоквіум** – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Проводиться як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену.

Семестрові екзамени – форма оцінки підсумкового засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за накопичувальною 100-бальною системою за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною

літературою з питань, що розглядаються; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих си-

туацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

арифметична правильність виконання розрахункового завдання. Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за

умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. При оцінюванні індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Поточний тестовий контроль проводиться 2 рази за семестр. Тест включає запитання одиничного і множинного вибору щодо перевірки знань основних категорій навчальної дисципліни.

Письмова контрольна робота проводиться 2 рази за семестр та включає практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Критеріями оцінювання есе є:

здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань;

вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;

застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань;
логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;
самостійність виконання роботи;
грамотність подачі матеріалу;
використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

Порядок підсумкового контролю з навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену. Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей.

Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу екзамен оцінює рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами. Кожен екзаменаційний білет складається із 5 практичних ситуацій, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Екзаменаційний білет включає два стереотипних, два діагностичних та одне евристичне завдання, які оцінюються відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" НУ Запорізька політехніка.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну.

Студент **не може бути допущений** до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 35 балів. Після екзаменаційної сесії декан факультету видає розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У встановлений термін студент добирає залікові бали.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімально можлива кількість балів, набраних на заліку, – 25.

Результат семестрового заліку оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі "*Відомості обліку успішності*".

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час заліку, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

Сумарний результат у балах за семестр складає: "*60 і більше балів – зараховано*", "*59 і менше балів – не зараховано*" та заноситься у залікову "*Відомість обліку успішності*" навчальної дисципліни.

У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання заліку, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства:

"зараховано" – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо "не зараховано", тоді декан факультету пропонує студенту повторне вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

Підсумковий тест на залік складається з п'яти завдань: трьох стереотипних, діагностичного та евристичного завдання, які перевіряють рівень оволодіння магістрами професійними компетентностями з аналізу правомірності публічного управління, оцінки повноважень посадових осіб публічної адміністрації та забезпечення законності і дисципліни в державній службі за допомогою додержання ділової етики та використання методик врегулювання конфліктних ситуацій, застосування знань щодо прав та обов'язків державних службовців, дії принципів публічного адміністрування.

Стереотипне завдання розкриває рівень оволодіння студентами професійними компетентностями зі здійснення порівняльного аналізу та повної характеристики моделей публічного адміністрування та принципів місцевого самоврядування, порядку врегулювання стресових ситуацій в процесі керування структурними підрозділами публічної адміністрації, здатність визначати елементи публічного адміністрування, здійснювати порівняльний аналіз публічного адміністрування різних країн, здатність визначати необхідні методи професійної культури управління при означеній схемі проходження конфлікту.

Діагностичне завдання розкриває рівень оволодіння студентами професійними компетентностями з аналізу переваг та недоліків моделей публічного адміністрування та особливостей їх реалізації при означеній структурі органів місцевого самоврядування, аналізу практичної ситуації з визначення пріоритетних завдань публічного адміністрування та означення складових демократичного врядування, аналізу поведінки керівника в конкретній ситуації з додержанням обмежень щодо публічних службовців з метою протидії конфлікту інтересів.

Евристичне завдання розкриває рівень оволодіння студентами професійними компетентностями з проведення порівняльного аналізу повноважень державних службовців різних рівнів, аналізу запропонованих моделей взаємодії публічної адміністрації та державної служби відповідно до порядку організації органів виконавчої влади, аналізу наведеної ситуації взаємодії керівника та підлеглого, системного аналізу моделі взаємодії між суб'єктами управління в публічному адмініструванні при означених напрямках територіального розвитку адміністративно територіальної одиниці.

Зразок питань на залік **Питання № 1**

Завдання 1. Державна служба має особливості в апараті органів прокуратури, судах, дипломатичної служби, митного контролю, служби безпеки, внутрішніх справ, податкової служби, які визначаються спеціальними законами про ці органи та відповідно знаходять свій прояв у принципах державного управління. Що це за принципи, дайте їм характеристику?

Завдання 2. Нарисуйте схему взаємозв'язку між публічним адмініструванням та державним управлінням, використовуючи наступні елементи: суспільство, державно-адміністративний апарат, три гілки влади, державна політика, публічна політика, місцеве самоврядування, "добре" врядування, електронне врядування.

Завдання 3. Однією з характерних ознак цієї зарубіжної моделі місцевого самоврядування є відсутність на місцях повноважних представників центрального уряду, що опікають місцеві виборні органи. Назвіть цю модель місцевого самоврядування, визначте її інші особливі ознаки та перерахуйте країни, де вона використовується?

Завдання 4. Ваш заступник – дуже досвідчений фахівець, він дійсно знає роботу як "свої п'ять пальців", практично незамінний; коли він поруч, ви впевнені, що все буде добре, проте знаєте, що це бездушний чоловік і ніякі гуманні проблеми його не цікавлять. Від цього в

колективі останнім часом стало тривожно, деякі колеги збираються подати заяву на звільнення, так як він їх образив. Ви намагалися в неформальній бесіді з ним це обговорити, але він навіть не розуміє, про що ви говорите, його цікавлять тільки план і прибуток. Як потрібно впливати на свого заступника, щоб змінити його стиль взаємодії з персоналом? Що ви зробите?

Завдання 5. Ви працюєте помічником керівника загального відділу Запорізької обласної державної адміністрації. Йому запропонували виступити з доповіддю на міжнародній конференції у м. Києві за темою "Публічне адміністрування в Україні". Вам необхідно допомогти керівнику підготуватися до виступу, для цього потрібно визначити особливості публічного адміністрування, заповнивши таблицю.

Таблиця

Особливості публічного адміністрування

Публічне адміністрування розглядають	Сутність	Умови застосування
з позицій відмови від владної вертикалі		
як бізнес-процес		
через призму морально-етичних аспектів і духовності		

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту ЗНТУ

Протокол № __ від "__" _____ 2020 року

Завідувач кафедри менеджменту д.е.н., проф. Пуліна Т.В.

Екзаматор д.е.н., проф. Гудзь П.В.

Підсумкові бали за завдання складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного таким чином:

Завдання 1 (2,5 бала):

1 бал – за правильну характеристику моделі публічного адміністрування;

1 бал – за надання повного переліку та характеристики принципів державного управління, що є базовими для реалізації публічного врядування;

0,5 бала – за наявність і ґрунтовність висновку.

Завдання 2 (5 балів):

2 бали – за правильну характеристику моделі місцевого самоврядування;

2 бали – за детальний аналіз особливостей публічного адміністрування в країнах світу;

1 бал – за обґрунтування завдань публічного адміністрування.

Завдання 3 (7,5 бала):

3 бали – за правильну характеристику моделі місцевого самоврядування;

3 бали – за детальний аналіз ситуації з посиланнями на особливості країни де використовується модель місцевого самоврядування;

1 бал – за наявність обґрунтованого висновку щодо застосування рис означеної моделі публічного адміністрування в Україні.

Завдання 4 (10 балів):

4 бали – за виконання завдання з урахуванням використання необхідних для цього знань та вмінь, передбачених навчальною програмою;

2 бали – за правильну характеристику конфліктної ситуації;

2,5 бали – за наявність пояснень щодо застосування означених інструментів врегулювання ситуації, що аналізується;

1 бали – за логічну послідовність аналізу ситуації;

0,5 бала – за охайність подання аналізу ситуації.

Завдання 5 (15 балів):

3 бали – за виконання завдання з урахуванням використання необхідних для цього знань та вмінь, передбачених навчальною програмою;

2 бали – за правильну характеристику взаємозв'язку публічного адміністрування та державного управління в означеній ситуації;

2 бали – за наявність пояснень щодо застосування елементів публічного адміністрування в ситуації, що аналізується;

1, 5 бала – за логічну послідовність аналізу ситуації.

1 бал – за аргументованість і ґрунтовність висновку.

0,5 бала – за охайність подання аналізу ситуації.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Таблиця 11.2

**Розподіл балів за формами та методами навчання з
дисципліни "Вступ до спеціальності"**

Теми змістового модуля		лекції	практичні	Домашнє завдання	есе	доповідь	презентація	поточний контроль ольїроботи	тестування	Колоквіум	сума
ЗМ 1	Тема 1. Теоретичні аспекти публічного адміністрування	1	1	2						5	32
	Тема 2. Ефективність та результативність демократичного врядування	1	1	2				2	1		
	Тема 3. Методологічні засади досліджень в галузі публічної адміністрації	0,5	1		3	1					
	Тема 4. Моделі в галузі публічного адміністрування	0,5		1			3				
	Тема 5. Культура і етика публічного адміністрування	0,5	1	1							
	Тема 6. Конфлікти та стреси в публічному адмініструванні	1	1	0,5					1		
ЗМ 2	Тема 7. Сучасні механізми управління суспільним розвитком	1,5	1	2	3			2		5	28
	Тема 8. Теорія держави та суспільство	0,5	1	1		1	3				
	Тема 9. Суспільно-політичні процеси: зміст та тенденції розвитку	1	1	2							
	Тема 10. Інноваційний	1	1	1							

Таблиця 11.3

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумко- вий тест (екза- мен)	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
4	7	5,5	4,5	2,5	3,5	9.5	6,5	4	3		
Колоквіум						Колоквіум					
5						5					

Таблица 11.4

[illegible]

		17 тиждень	0,5	–	–	1	–	1	–	–	–	–	–	5	7,5
Усього			8,5	5,5	–	4,5	2	12,5	6	6	–	2	4	–	60

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відпо-відно до положення "Про організацію навчального процесу» про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" (табл. 11.5).

Таблиця 11.5

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

12. Методичне забезпечення

1. Гудзь П.В. Методичні вказівки до проведення семінарських занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» для студентів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Запоріжжя, 2020. 38 с.
2. Гудзь П. В., Єршов С. В. Використання принципів адміністративного менеджменту в управлінні Верховною Радою України. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2014. № 5 (80). С. 4-7.
3. Гудзь П. В., Шадріна Є. С. Аналіз понятійно-категоріального апарату «публічного управління та адміністрування». Науковий журнал "Менеджер. Вісник Донецького державного університету управління. Серія "Державне управління". Маріуполь, ДонДУУ. №3(81)'2018. С. 31-38.

13. Рекомендована література

Базова:

Вступ до публічного адміністрування : навчальний посібник / Н. Л. Гавкалова, Т. А. Власенко, Л. Ю. Гордієнко та ін. ; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Гавкалової Н. Л. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016.– 382 с. (Укр. мов.).

Вдовенко С.М. Публічне адміністрування (теоретичні положення, пріоритети, напрями реалізації). Монографія. Чернігів: ЧДІЕУ, 2012. 260 с.

Менеджмент у державному управлінні: особлива частина: навч. посібник / В. П. Петков, С. В. Петков, Л. Р. Наливайко, О. Г. Комісаров ; за заг. ред. С. В. Петкова. – Київ : КНТ, 2017. – 216 с.

Дзюндзюк В.Б., Мельтюхова Н.М., Фоміцька Н.В. та ін Публічне адміністрування в Україні: Навч. Посібник / за заг. ред. д-ра ф. наук, проф. В.В. Корженка, к.е.н., доц. Н.М. Мельтюхової. Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2011. 306 с

Публічне управління та адміністрування: словник. – Київ : Кондор, 2016. – 178 с.

HR-менеджмент у публічному управлінні: навч. посібник / О. М. Руденко, С. В. Штурхецький, О. В. Шершньова, Н. В. Філіпова. – Київ : Кондор, 2017. – 122 с.

Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. — Т. 6 : Державна служба / наук. ред. колегія : С. М. Серьогін (співголова), В. М. Сороко (співголова) та ін. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2011. 524 с

Державна політика : підручник. - Київ, 2014. - 448 с. Редактор: Ковбасюк Ю. В., Ващенко К. О., Сурмін Ю. П., Білинська М. М., Іжа М. М., Луговий В. І., Загорський В. С., Ландсман В. А., Попок А. А., Серьогін С. М., Валентюк І. В.

Додаткова література

Аналіз теоретичних підходів до визначення сутності складових дефініцій публічного управління та адміністрування / О. В. Михайловська, Н. В. Філіпова, Л. С. Ладонько, Н. В. Ткаленко // Університетські наукові записки. – 2016. – № 2 (58). – С. 241-253.

Анпілогов О. В. Визначення і характеристика суб'єктів територіальної та галузевої організації управління регіоном: сучасні наукові підходи / О. В. Анпілогов // Часопис Київського університету права. – 2016. – № 2. – С. 94-98.

Батанов О. В. Економічні права у сфері місцевого самоврядування: муніципально-правові аспекти інституціоналізації та реалізації / О. В. Батанов // Часопис Київського університету права. – 2019. – № 4. – С. 68-73.

Беновська Л. Я. Територіальна громада як суб'єкт регулювання розвитку територій: теоретичні аспекти / Л. Я. Беновська // Регіональна економіка. – 2018. – № 1 (87). – С. 30-39.

Бутирська Т. О. Взаємовідносини публічного управління та державного будівництва в рамках науки державного управління / Т. О. Бутирська // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. – 2015. – № 4 (79). – С. 31-38.

Дармограй Н. М. Патронатна служба в публічному управлінні України: сутність, формування, регулювання / Н. М. Дармограй // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. – 2019. – № 4 (95). – С. 5-14.

Дацій Н. В. Чинники впливу на публічне управління розвитком екологічної системи території / Н. В. Дацій, Т. В. Аляб'єва // Економіка та держава. – 2019. – № 8. – С. 19-22.

Довкань О. В. Політичний вимір феномену смислу в парадигмі публічного управління / О. В. Довкань, Р. І. Ленда, М. Г. Цедік // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. – 2019. – № 3 (94). – С. 5-9.

Інституціоналізація публічного управління в Україні : науково-аналітична доповідь / за заг. ред. М. М. Білинської,

О. М. Петрос // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. – 2019. – № 2 (93). – С. 6-209.

Ключник Л. В. Публічне управління в територіальних громадах: організаційні та фінансові аспекти. / Л. В. Ключник // Регіональна економіка. – 2019. – № 4 (94). – С. 104-112.

Котовська О. П. Ціннісно-сміслові зміни в сучасних моделях публічного управління : [еволюція сучасних моделей публічного (державного) управління] / О. П. Котовська // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. – 2017. – № 2 (85). – С. 5-12.

Попов С. А. Інноваційне реформування публічного управління: класифікація державно-управлінських нововведень / С. А. Попов // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. - 2015. - № 3 (78). - С. 11-18.

Попок А. А. Інноваційна діяльність в органі публічної влади: системний підхід / А. А. Попок, С. А. Попов // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. – 2015. – № 2. – С. 12-18.

Ромат Є. В. Сучасні тенденції конвергенції публічного управління та маркетингу / Є. В. Ромат, Ю. В. Гавриленко // Маркетинг и реклама. – 2018. – № 11-12 (266-267). – С. 50-52.

Ромат Є. В. Брендинг у комунікаціях держави та органів публічного управління / Є. В. Ромат, Ю. В. Гаврилечко // Маркетинг и реклама. – 2018. – № 6 (261). – С. 22-30.

Сарнецька Я. А. Місцеве самоврядування: еволюція сутності та статусу / Я. А. Сарнецька // Економіка та держава. – 2019. – № 8. – С. 87-92.

Танчук О. А. Основні підходи до оцінювання ефективності публічного управління / О. А. Танчук // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. – 2015. – № 3 (78). – С. 63-70.

Тихомиров Д. Співвідношення категорій державної діяльності, державного управління та державної політики / Д. Тихомиров // Підприємництво, господарство і право. – 2020. – № 5 (291). – С. 201-207.

Хребтій І. В. Використання дуалістичного підходу до поняття "регіон" у публічному управлінні / І. В. Хребтій // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. – 2017. – № 1 (84). – С. 36-41.

HR-менеджмент у публічному управлінні: навч. посібник / О. М. Руденко, С. В. Штурхецький, О. В. Шершньова, Н. В. Філіпова. – Київ : Кондор, 2017. – 122 с.

Нормативно-правові документи

Конституція України, схвалена Законом України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL:: <http://zakon3.rada.gov.ua>

Закон України «Про Кабінет Міністрів України» URL:y: <http://zakon1.rada.gov.ua>

Закон України «Про центральні органи виконавчої влади URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» із наступ. змінами URL:: <http://zakon1.rada.gov.ua>

Закон України «Про місцеві державні адміністрації» із наступ. Змінами. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>

Періодичні видання

1. «Вісник Національної академії державного управління при Президентові України».
2. Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України.
3. Аналітика і влада (журнал).
4. Державне управління: теорія та практик (електронне видання).
5. Науково-інформаційний вісник з державного управління.
6. Збірник наукових праць «Державне управління та місцеве самоврядування» («Актуальні проблеми управління» - назва до 2009 р.).
7. Науковий журнал «Аспекти публічного управління».
8. Публічне адміністрування: теорія та практика.
9. Збірник наукових праць «Ефективність державного управління».
10. Науковий вісник «Демократичне врядування».
11. Збірник наукових праць «Актуальні проблеми державного управління».
12. Аспекти публічного управління.
13. Держава та регіони. Серія: Державне управління.

Інформаційні ресурси

1. Децентралізація підвищить конкурентоспроможність регіонів / Офіційний веб-сайт Фонду ефективного управління URL : http://ua.debaty.org/cms/decentralizatia_main

2. Концепція реформування публічної адміністрації в Україні URL : http://www.pravo.org.ua/files/administr/Koncrpciya_reform_pabl_admin_2.doc.

3. Портал органа государственной власти URL: <http://www.microsoft.com/rus/government/portal>.

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни	3
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	3
3. Програма навчальної дисципліни	5
4. Структура навчальної дисципліни	7
5. Теми та плани семінарських занять	9
6. Теми практичних занять	12
6.1. Приклади типових практичних завдань за темами	13
7. Самостійна робота	15
7.1. Питання для самостійного опрацювання	19
8. Індивідуально-консультативна робота	23
9. Методи навчання	23
10. Методи контролю	27
11. Розподіл балів, які отримують студенти	32
12. Методичне забезпечення	35
13. Рекомендована література	35
12.1. Основна	35
12.2. Додаткова	36
12.3. Інформаційні ресурси	36

